

HJERNESKADDET

NUMMER 4 · DECEMBER 2020

Terapihunde
En værdifuld metode i
rehabiliteringen på Hammel Neurocenter

Formandsskifte
Marie Klintorp
- ny formand i
Hjerneskadeforeningen

Walk & Talk
Gevinsterne er mærkbare
på foreningens gåture

**HJERNESKADE
FORENINGEN**

LIV DER REDDES - SKAL OGSÅ LEVES

HUNDENE MØDER PATIENTERNE UDEN FORBEHOLD

Anne Bjerre og hendes to dygtige terapihunde har i nu syv år været et trofast team på Hammel Neurocenter. I et samarbejde med stedets terapeuter har de bidraget til, at der er sket små, men vigtige fremskridt hos alvorligt hjerneskadede patienter.

Tekst og foto: Per Baltzersen Knudsen,
Hjerneskadeforeningen

Ørerne spidser til, og hovedet retter sig mod døren. Bliða ved, at nu skal der trænes. En pige, der har været ude for en alvorlig faldulykke, træder ind sammen med sin far og en ergoterapeut. Bliða følger intenst pigen med øjnene, logrer og piver, men bliver liggende i sin stol – er klar.

Sådan er situationen for Anne Bjerres to terapihunde, Gaia og Bliða flere gange om ugen, når de møder frem til træning på Hammel Neurocenter. De skal være træningspartnere for en række senhjerneskadede, som hjulpet af deres terapeut, skal forsøge at komme igennem et svært rehabiliteringsforløb.

RO OG MOTIVATION

Inden dagens første af to træningssessioner taler vi med Anne Bjerre. Stedet er et tidligere vaskerum beliggende i stueplan. Rummet har nu i en årrække kun været brugt til træningsrum med hundene. Anne mener, at rummet også ind imellem bruges, hvis en patient kan få besøg af sin egen hund.

– Min erfaring i de syv år her er, at vi i princippet kan træne det samme, som de kan træne andre steder i huset. Det er bare et

spørgsmål om at tænke kreativt. Hundene har en ro og en motiverende faktor i sig, som vi mennesker ikke har. Det er ikke kun hos børnene, vi oplever det; det er også hos de voksne.

– Jeg ser jo ikke patienten, hvor de normalt træner. Jeg ser kun ændringerne hernede, men jeg ser, at der sker lidt fra uge til uge; at en patient griner eller rækker ud – for eksempel for at nå hunden eller en godbid, de kan give til hunden, noget de ikke har kunnet tidligere. Jeg har set en terapeut 'tabe underkæben' mere end en gang over noget, der er sket her.

HUNDENES BETYDNING

Anne Bjerre ser med egne øjne en patients fremskridt i terapirummet, men hun får også tilbagemeldinger fra patienterne i tiden efter patienternes ophold på Hammel.

– Det er flere gange om måneden, vi får facebook-hilsener fra tidligere patienter, også nogen vi har arbejdet med for 5-6 år siden. Det siger lidt om, hvad hundene har betydet for dem. Og det er som oftest ikke mig, men hundene der sendes en hilsen til, og sådan skal det også være.

– For nylig fik jeg tilsendt den mest rørende video, der var blevet vist til en drengs konfirmation i år. Drengen var faktisk Bliðas første patient her, som altså var i 2015. Videoen indeholdt rigtige mange billeder af hundene og ham og med stor tak til dem. Det var så rørende at se.

HUNDENES FORSKELLIGHED

På spørgsmålet om der er forskel på, hvad hundene kan, siger Anne:

FAKTABOKS

Anne Bjerres terapihunde er af racen Islandsk Fårehund. Gaia (udtales 'Gaja'. Red.) er den ældste - født i 2011. Bliða (udtales 'Blida'. Red.) er Gaias datter og født i 2014. Anne Bjerre har tidligere også brugt sine to hunde som besøghunde på plejehjem gennem TrygFondens besøghundeordning. Hundene er således godkendt gennem TrygFonden som besøghunde, men altså også som terapihunde.

Den otteårige pige, vi følger i træningen med Bliða, støttes i øvelserne af sin far, af Anne Bjerre og af Malene Rysgaard Pauls, specialeansvarlig ergoterapeut. Forældrene fortæller: – Det er ugens højdepunkt for vores datter at komme ned i terapien, hvor hunden hjælper hende med at træne mobilitet, koordinering, balance og tale. Hun lyser op, når hun skal derned. Hun bager også godbidder til hunden som en del af sin træning.

– Hundene er meget forskellige, men de kan i princippet det samme. Bliða er tosset med børn og synes, de er de fedeste i verden. Gaia udtrykker noget a la 'Hvis du beder mig om at gøre det, så gør jeg det'. Men vilde og højrøstede børn gider hun ikke rigtig - så går hun.

– Inden jeg møder en patient første gang, sender terapeuten en kort beskrivelse om, hvem de kommer med. Jeg vurderer så, hvilken af hundene jeg skal tage ind til træningen. Begge hunde kan dog kun klare to patienter på en dag, ellers bliver de for trætte. Anne nævner, at de nogle gange kan være rigtig mange mennesker i rummet, fordi forhold omkring patienten kræver det, men at hundene godt kan klare det også.

STOR FORSKEL I PATIENTERNE

Anne har været med i træningen af et kun syv måneder gammelt barn. Det barn husker Anne stadig - en dreng, som kom der i længere tid. Han skulle bl.a. lære at kravle og få gang i hænderne. Og begge ting lykkedes med hjælp fra Bliða.

– Ikke alle mennesker synes, at hunde er fantastiske, men jeg tror, jeg kan tælle på én hånd de gange, hvor det ikke har været positivt. Det sker, at terapeuten kommer med en patient, hvor der har været afprøvet mange metoder, for at få personen ud af sin skal. Så skal vi prøve med hundene.

– Vi har altid et første møde for at se hinanden an. Her behøver vi ikke nødvendigvis at træne med en patient, men kan observere reaktionen hos denne. Vi havde for kort tid siden en ældre kvinde, der konsekvent sagde nej til alting – nok uden at vide det. Hendes mand fortalte, at hun var glad for hunde. Så først mødte hun hunden 'tilfældigt' ude på gangen foran vores rum, og det var positivt. Dernæst gik vi herind, hvor det endte med, at hun var rigtig glad for at give den godbidder. Næste gang personalet spurgte, om hun ville herved, sagde hun dog 'nej'. Hun har endnu ikke været på besøg hos os igen, men jeg forstod på personalet, at det bestemt var planen.

OPBYGGET DERES VIDEN

Anne fortæller, at de løbende har opbygget deres viden ud fra de erfaringer, de har fået med hver enkelt patient. I starten kom terapeuterne ofte og sagde til Anne: "Vi skal træne det og det – har du nogle ideer?" Sådan er det ikke mere. Nu har terapeuterne selv stor viden om og erfaring med øvelserne.

– Mange patienter trænes i finmotorik. Hos os sker det for eksempel ved, at en patient skal tage godbidder fra en skål og lægge dem i hundenes spil. Så "gemmer de foderet" for hundene, som derefter finder det. Det træner deres pincetgreb, når de sidder og flytter små ting.

Det går ikke nødvendigvis hurtigere, og det er stadig rigtig svært for patienten at træne deres greb om en ting, understreger Anne Bjerre og tilføjer:

— Det samme gælder, når en patient skal trænes i at bukke sig ned fra en kørestol og udføre en øje-håndkoordination. Her fandt vi på en øvelse, hvor patienten skulle bukke sig ned og lægge en godbid på gulvet og derefter stille en gul kegle ovenpå. Hunden skulle så vælte keglen for at få fat i godbidde. Så der er et formål med hver enkelt del i en konkret øvelse.

HUNDEKIKSOPSKRIFTEN

Anne forklarer, at de også har en opskrift på hundekiks, som terapeuterne bruger på afdelingen. Her skal patienten som led i deres træning igennem nogle øvelser for at bage hundekiks. Øvelsen kan være at læse og forstå opskriften, føre det ud i livet og dermed træne finmotorikken i forbindelse med bagningen.

Anne fornemmer af og til, at hun kan få lov til mere hos patienterne, end terapeuterne eller forældrene kan. At hun kommer med noget andet, når hun har hundene, og dermed kan stille nogle andre krav. Hun har nok også en tilpas frækhed kombineret med en solid indsigt i, hvornår det skal bruges, siger hun.

– Hos nogle patienter træner vi sproget ved hjælp af nogle kommandokort, hvor der for eksempel står 'Gi' pote', 'Hop op på briks'. Det, der ligger i den øvelse, er, at hvis de ikke siger kommandoen korrekt, gør hunden det ikke. De er nødsaget til at få det rigtige tryk på ordene, og det kan være svært for afasipatienter, men vi ser ofte, at ordene kommer til dem ret hurtigt.

Anne tilføjer, at hun en gang imellem kan snyde lidt og give hunden et håndtegn på den givne kommando, så det bliver en succesoplevelse for patienten.

UDBREDELSE AF TERAPIHUNDE

Anne fortæller, at hun er glad for, at der også nogle gange er studerende med, og at flere ergoterapeuter har valgt at

skrive deres bachelorprojekter om træning med hunde. Men hun siger, at kendskabet til og brugen af terapihunde burde være mere udbredt.

– Vi skal have udbredt kendskabet til denne terapiform til flere. Der er masser af hunde, der kunne bruges, men jeg tror, der er to bremseklodser for at få det udbredt, som det er nu.

1. Det er frivilligt arbejde, men du er ikke fri på samme måde, som du er med besøghunde på et plejehjem, hvor du nemmere kan melde afbud. Her står flere terapeuter klar med patienter, der skal trænes.
2. Hospitalerne skal lukke hundene ind og forstå, at det er sikkert og giver resultater. Her på Hammel er vi kun i dette rum og i nogle tilfælde ude på gangen i træning. Vi kommer aldrig op på afsnittene eller rundt i huset.

HUNDENES TARV

Man tænker, at hundene kan blive endog meget forkælet og få mange godbidder i løbet af træningerne. Anne fortæller dog beroligende, at godbidder er hundenes normale kost, så det er ikke usundt for dem.

– Det er meget forskelligt, hvor meget den enkelte patient magter. Nogle gange er det kun 10 minutter, så er patienten træt – ja, nogle er faldet i søvn. Andre kan træne længere. Vi afsætter normalt en halv time til en patient.

Anne Bjerre afslutter med et lille smil og med at sige, at slutøvelsen for patienten er at bruge en fnugrulle – altså for at fjerne hundehårene – derefter selvfølgelig afspritning. ■

Begge hunde har fine orange tørklæder rundt om halsen. Tørklædet er dels et signal til hunden, at nu skal den på arbejde, dels et signal til omverdenen, at hunden er testet og godkendt til terapi af TrygFonden, fortæller Anne Bjerre.

TERAPIHUNDE GIVER VÆRDI I REHABILITERINGEN

Chris, Malene og Fie fra Hammel Neurocenter, hvor der trænes med terapihunde

På Hammel Neurocenter har terapihunde været anvendt i snart syv år som en supplerende metode i mange patienters rehabiliteringsforløb. Men hvad er meningen med at bruge hunde i rehabiliteringen af senhjerneskedede? Hvad kræver det? Hvilken værdi bringer de?

Det er blot nogle af de spørgsmål, som vi stillede Chris Hartmann, leder af Børn og unge-afsnittet på Hammel Neurocenter, og to af hendes kolleger.

Chris Hartmann er også tovholder for gruppen af kontaktpersoner til terapihundene, som består af ergoterapeuter og fysioterapeuter. To af dem er således med til samtalen om deres erfaringer med terapihunde her på Hammel. De to er Malene Rysgaard Pauls, specialeansvarlig ergoterapeut på Børn og Ungeafdelingen, og Fie Dahl, ergoterapeut på afdelingen for voksne med senhjerneskeade.

Chris Hartmann indleder med lidt overordnede betragtninger: – Vi og Neuroenhed Nord i Brønderslev er vist de eneste steder i landet, der har terapihunde tilknyttet. Det hele startede ellers tilbage i 2013 i et pilotprojekt med TrygFonden, så vi har mange års erfaring, og samlet set er de meget positive. Det er noget, vi godt kan anbefale til andre rehabiliteringssteder.

REHABILITERINGSFOKUS

Det er vigtigt for alle tre at få nævnt, at de altid tager et fagligt udgangspunkt i træningen med hundene. Malene Pauls forklarer det således:

– Vi har naturligvis altid en plan og et specifikt rehabiliteringsfokus for træningen af hver enkelt af vores patienter, og det gælder også, når vi gør brug af terapihundene. Fokus kan således være

meget individuelt for den enkelte patient. Det kan være balance, gang, kommunikation og sprog, finmotorik eller sensibilitet. Vi har altid en terapeut med til at guide og sikre, at der trænes det, som der er fokus på, så det ikke 'bare' er et hyggebesøg.

Fie Dahl fortæller, at de på hendes afdeling er en stor personalegruppe, hvor det er det team af terapeuter, som har ansvaret for patienten, der skal sikre, hvad der skal arbejdes med i terapiforløbet.

– Vi sender altid en besked til Anne (Anne Bjerre. Red.) om fokusområde – eller områder, hvis der er flere, når hun skal møde en patient for første gang. Med sin store erfaring er Anne rigtig god til at komme med ideer til elementer i træningen for den pågældende patient. Vi er typisk meget inde over træningen den første gang, men efterfølgende kan hun godt tage mere over, hvilket vi har fuld tillid til efter så mange års samarbejde. Det er det samspil, vi oftest ser.

FRIRUM ELLER TRÆNINGSRUM

Alle tre taler om, at en del patienter kan opleve det som et frirum, at de kan komme ned til Anne og hundene. Fordi det er noget andet end den traditionelle træning, og at de kommer rundt i huset. Det sidste forhold gælder især her under Corona, hvor patienterne er blevet isoleret på deres afdeling og dermed begrænset i sociale aktiviteter. Chris Hartmann siger endvidere:

– Nogle af patienterne oplever det som et frirum. Vi ser det mere som et alternativt læringsrum. Vi ser det som et supplement til den øvrige indsats i rehabiliteringen. På afdelingen for børn og unge har vi ofte også et legende element lagt ind i træningen. Det opstår dog naturligt, når hunden er en del af det, for eksempel når vi er ude og gå en tur eller gennem nogle kreative spil, som hund og patient er sammen om. Hermed pakkes træning og rehabilitering ind i legen, så det bliver sjovt at være med til.

Fie Dahl tilføjer, at det også gælder for nogle af de voksne patienter, der generelt kan være svære at motivere til træning.

– Vi kan skjule lidt af dagsordenen gennem hundene, og hvis vi ser, at patienten bliver mere aktiv og opmærksom i træningen med hundene, er det jo en positiv effekt. Jeg oplever også, at det er noget, de pårørende tit bakker op om, hvilket også kan motivere patienten.

MOTIVATION OG GLÆDE

Netop motivationen og glæden synes at være to nøgleord i træningen og en af de væsentligste årsager til gode resultater. Malene Pauls uddyber det således:

– Vi har ikke undersøgt resultaterne mere, end der kom frem i det fra det indledende projekt med TrygFonden. De viste en øget motivation og glæde ved terapien, og netop det er meget kærkomment her, hvor patienterne i forvejen er i en meget svær situation - ofte er i en livskrise. Så er det vigtigt også at kunne tilbyde en aktivitet, hvor patienten får en god oplevelse - måske håb for fremtiden.

– Så selvom vi ikke har undersøgt det nærmere, tør jeg godt sige, at vi klinisk kan se en positiv effekt – at de er motiveret, udtrykker glæde og spørger til, hvornår de kan komme igen. I forhold til rehabiliteringen får de også en bedre gangfunktion og finmotorik, og vi får også trænet sproget. Det er ikke udelukkende fra terapihundene, at resultaterne kommer, men koblingen med de andre ting, vi arbejder med patienterne om.

Malene Pauls har dog haft patienter, som efter at have prøvet træning med hund én gang siger, at det har de ikke lyst til igen, og det lyses der selvfølgelig til.

SIKKERHED OG TRYGHED

Chris Hartmann kommer ind på, at der naturligvis har været spørgsmål fra især pårørende om sikkerheden omkring hundene bl.a. i forhold til smitterisiko.

– Vi har en pjece på vores hjemmeside til familier, som fortæller alt om hygiejne etc. Vi har også et internt dokument, som hjælper til at vurdere om, der er nogle helbredsmæssige grunde til, at patienten ikke skal derned. Det kan for eksempel være, hvis patienten har en tube i halsen. Vores forholdsregler siger

Hammel Neurocenter vandt sidste år prisen i kategorien 'Årets brobygger' hos Dyrenes Beskyttelse, hvor de kårer Årets Dyreven i tre kategorier. Anne Bjerre og Chris Hartmann fik prisen overrakt.

også, at patienter og personale, som har været til træning med hundene, skal skifte tøj, når de kommer op på afdelingen. Og så har vi afsat et rum i stueetagen kun til brug for hundeterapien. Jo, vi har et velfungerende og sikkert set-up.

Fie Dahl fortæller, at hun har haft patienter, som ikke vidste, at de havde rigtig hårdt fat i hundens pels, og som de havde svært ved at få til at slippe taget i hunden.

– I de tilfælde er det vigtigt, at det er nogle godmodige og tålmodige hunde, så der ikke sker noget med hund eller patient. Vi ved jo, at Anne har gjort et kæmpe arbejde med træning af hundene, at Anne og hundene er godkendt af TrygFonden, og hun i kraft af sin erfaring også er rigtig god i kontakten med patienterne i sådanne situationer.

BRED MÅLGRUPPE

Chris Hartmann kommer til sidst ind på et andet vigtigt aspekt.

– Vi kan se, at vi kan bruge denne form for terapi overfor en meget bred målgruppe af vores senhjerneskedede patienter, også selvom de er utrolig forskellige i deres funktionsniveau - fysisk, psykisk og kognitivt. Og er forskellige mht. til alder. Vi har haft patienter ned til omkring 6 måneder og op til 80+, der har været til træning med hundene. Det er fantastisk vigtigt, hvis det også kan motivere et så lille barn og en ældre person til en øvelse motorisk eller sprogligt.

– Som jeg sagde indledningsvist, er anvendelsen af terapihunde noget, vi godt kan anbefale til andre rehabiliteringssteder, fordi de giver os og patienterne værdi. ■

VI HÅBER PÅ FLERE TERAPIHUNDE I FREMTIDEN

Tekst: Per Baltzersen Knudsen, Hjerneskadeforeningen

Galina Plesner, projektchef i TrygFonden, har kørt to pilotprojekter med terapihunde de seneste syv år. Projekterne er en udløber af TrygFonden besøgshundekorps, men stiller helt andre krav til ejer og hund, fortæller hun.

– Det første pilotprojekt startede vi op med Hammel Neurocenter og Anne Bjerre i 2013. Vi rapporterede løbende til ledelsen om forløbet, da det var helt nyt for dem med terapihunde på deres hospital. Der var især fokus på hygiejne, uddannelsen og anvendelsen blandt terapeuterne, terapitræningen og naturligtvis, hvordan patienterne tog imod tilbuddet.

– Ejer og hund skal kunne nogle andre og meget vigtige ting, når vi har med terapihundeteams at gøre ift. et besøgshundeteam. Hunden skal generelt være bedre trænet og være vant til at arbejde sammen med sin ejer. På den måde kan den bedre arbejde med forskellige udfordringer under terapien. Og ejeren skal være helt i ro med de forskellige patienter og terapeuter, de kommer til at se og arbejde sammen med.

Galina Plesner fortæller, at pilotprojektet var berammet til to år, men det tog fire, før de landede på et sted, hvor det blev brugt systematisk og som et værktøj blandt terapeuterne, som det gør nu.

FREMTIDEN UVIS

TrygFonden startede senere et andet pilotprojekt op på Neurocenter Nord i Brønderslev.

– Vi begyndte et lignende projekt i 2017. De har stadig et team deroppe med én hund, men de vil gerne have flere. Udfordringen er dog at finde den rigtige ejer med den rigtige hund. En person med det rigtige hjerte, som vil og har tid til dette frivillige arbejde. For det ligger jo i dagtimerne, skal man huske.

Det frivillige aspekt set i lyset af det timeforbrug, der skal bruges, og den forpligtigelse, det fører med sig, erkender Galina Plesner er en udfordring ift. at opretholde nuværende teams og skaffe nye. Så der skal tænkes en anden model, siger hun.

– TrygFondens tanke har været, at vi gerne vil uddanne flere terapihunde og ejere. Der er vi bare ikke endnu. Pilotprojekterne har givet os værdifuld viden, men vi har p.t. ikke besluttet, hvordan vi kommer til at arbejde med dette fremadrettet.

Galina Plesner fortæller, at TrygFondens frivillige besøgshundekorps startede i 2010, og det er deres grundsten. Her har de i dag knap 800 teams og 900 besøgssteder. Så potentialet for flere terapihundeteams ligger umiddelbart her. ■

INDDRAGELSE AF DYR I REHABILITERINGEN

En erhvervet hjerneskade kan medføre en række følgevirkninger, blandt andet nedsat motivation (grundet påvirket motivationssystem), som kan påvirke genoptræningen. Hvis personen kan lide dyr, kan dyreassisteret intervention være en mulighed for at fremme motivationen til at deltage i genoptræningsaktiviteter.

Tekst: Tia Hansen, lektor, og Charlotte Glintborg, Ph.D., Lektor/associeret professor i rehabiliteringspsykologi, Aalborg Universitet

Dyreassisteret intervention er samlebetegnelsen for dyreassisteret terapi, dyreassisteret aktivitet og dyreassisteret pædagogik. I rehabiliteringssammenhænge er især dyreassisteret terapi relevant. Dyreassisteret terapi henviser til professionelle, målrettede interventioner, der planlægges og ledes af en terapeut (fx psykolog, ergo- eller fysioterapeut) ud fra dennes faglige kompetencer. Dyrets bidrag indtænkes i terapien i samarbejde med dyrets fører og med øje for alle parterers sundhed og velvære.

Der er eksempler på, at personer med delvise lammelser har gavn af en hunds bistand ved gangtræning. Rondeau m.fl. (2010) undersøgte dette med fire personer ca. to måneder efter en apopleksi og fandt både hurtigere gang og bedre gangmønster med hund end med stok. Tilsvarende fandt Abbud m.fl. (2014), at to personer, der fik fysioterapi pga. ataksi (manglende koordinering af musklernes bevægelse pga. sygelige forandringer i nervesystemet. Red.), fik bedre udbytte med en hund end med traditionelle hjælpemidler.

Et studie af Macauley (2006) fandt dog ikke bedre slutresultat af afasi-træning efter apopleksi, når dyreassisteret terapi blev inddraget, men borgerne rapporterede om mere motivation for afasitræningen med hund end uden. Også i andre sammenhænge har det motiverende vist sig at være det, dyr ofte kan.

Broman (2014) illustrerer, hvordan en hund (med fører) konkret kan inddrages i ergoterapi for en person med højresidig lammelse efter hjerneskade. Hvis fører og hund går til den ramtes højre side, når de ankommer, bliver det oplagt at bruge højre hånd, når personen med hjerneskade vil hilse på hunden. Hvis personen har talevanskeligheder, kan kommandoer til hunden om at udføre bestemte tricks indtales på et kommunikationshjælpemiddel. Lege med hunden i træningssessioner bidrager til motorisk træning, fx kan personen (med højre hånd) trække tov med hunden, (med højre hånd) smide hundelegesager fra en kasse ud i rummet, som hunden derpå henter tilbage i kassen, (med højre hånd) fylde godbidder til hunden i de forskellige rum i et aktiveringslegetøj for hunde, og hvis personen er i kørestol, kan hunden sætte sig op på et bord ved dennes højre side, så personen kan nusse hunden til fælles fornøjelse (Broman, 2014). Udvikling og individuel tilpasning af hjælpemidler er et klassisk ergoterapeutisk arbejdsområde, og der kan i dette regi udvikles og anvendes redskaber, der gør hunden til træningspartner.

Påvirkning af identitet er en kendt følge efter en hjerneskade, hvorfor opbygning af identitet bør være en vigtig del af rehabilitering, hvilket desværre ofte overses. Psykoterapi er ét middel til at støtte identitetsrekonstruktionen, men ikke det eneste. Dyreassisteret intervention kan også bidrage til dette, som det blandt andet ses i et studie af Wanneberg (2014).

I studiet interviewede Pia Wanneberg 15 voksne med et handicap. Nogle havde redet, før de fik en skade, og de fandt en vis genvinding af deres tidligere identitet som rytter, men de fleste var ikke-ryttere inden skaden og startede nu på ridning som led i fysioterapi. Foruden den motoriske genoptræning, som ridningen bidrog til, opdagede personerne, at de som sidegevinst udviklede en ny identitet som rytter. Derfor kan ridning til hjerneskaderamte betyde, at identiteten som hjerneskadet udfordres og bliver mindre fremtrædende.

I blandt andet USA har dyreassisterede interventioner været brugt i en årrække, mens det i Danmark endnu er i begynderfasen. Inden for hjerneskadeområdet er det sparsomt med forskning såvel internationalt som nationalt. Generelt kan man sige, at flere af studierne inden for dyreassisteret intervention er kendetegnet ved metodiske svagheder, og at kontekst og forventninger også spiller en rolle for udbyttet. Dyreassisteret terapi giver mening, når personen finder glæde ved dyrets tilstedeværelse, så slidsomme aspekter af fagligt begrundet terapi glider i baggrunden.

KILDER

- Abbud, G., Janelle, C., & Vocos, M. (2014). The use of a trained dog as a gait aid for clients with ataxia: a case report. *Physiotherapy Canada. Physiotherapie Canada*, 66(1)
- Broman, M. (2014). *Nytta och nöje med hunden*. Din blivande terapihund. Sverige: Atremi.
- Macauley, B. L. (2006). Animal-assisted therapy for persons with aphasia: A pilot study. *Journal of Rehabilitation Research & Development*, 43(3)
- Rondeau, L., Corriveau, H., Bier, N., Camden, C., Champagne, N., & Dion, C. (2010). Effectiveness of a rehabilitation dog in fostering gait retraining for adults with a recent stroke: A multiple single-case study *Neurorehabilitation*, 27(2)
- Wanneberg, P. L. (2014). Disability, riding, and identity: A qualitative study on the influence of riding on the identity construction of people with disabilities. *International Journal of Disability, Development and Education*, 61(1) ■

AAU-FORSKERE: TERAPI MED DYR MANGLER KVALITETSSIKRING - PROFESSIONALISERING PÅ VEJ

Tekst: Tia Hansen og Chalotte Glintborg,
begge lektorer i psykologi, Aalborg Universitet

Dyreassisteret terapi og pædagogik er gennem de seneste 20 år blevet mere og mere udbredt i Danmark. Dyr kan meget mere, end man tror, men det er ikke ligegyldigt, hvordan man inddrager dem, påpeger de to forskere, Chalotte Glintborg og Tia Hansen, begge lektorer i psykologi fra Aalborg Universitet (AAU). De mener, at vi herhjemme mangler fagligt velfunderet viden om forholdet mellem mennesker og dyr og har derfor oprettet en forskningsbaseret efteruddannelse i dyreassisteret intervention.

Dyr inddrages i stigende grad i sammenhænge, hvor man vil fremme menneskers sundhed, læring eller trivsel. Frivillige besøger plejecentre med besøghunde, heste inddrages i terapi, og læsehunde skal motivere børn med læseudfordringer. Men generelt mangler praktikerne, der arbejder med dyreassisteret terapi og pædagogik, adgang til den viden, der er akkumuleret de sidste 10 år, mener Chalotte Glintborg og Tia Hansen, der begge forsker i menneske-dyr-psykologi på AAU.

I praksis kan professionelle tage en uddannelse om dyr eller om mennesker, men der mangler forskningsbaseret viden om forholdet mellem mennesker og dyr, mener lektor Tia Hansen.

Ifølge de to psykologer er der ingen tvivl om, at dyr kan noget i samspillet med mennesker – det skal bare ske på et kvalificeret grundlag. Undersøgelser viser at etablerede behandlingsformer som for eksempel kognitiv terapi virker bedre, når man inddrager dyr. Der er flere, der gennemfører behandlingen og med større udbytte.

MERE FOKUS PÅ MENNESKET FOR ENDEN AF SNOREN

De to forskere har set på den internationale udvikling inden for dyreassisteret terapi og pædagogik igennem flere år og vurderer, at andre lande er kommet langt med en professionalisering af området. Der findes ingen akkreditering af feltet i Danmark, og det vil Chalotte Glintborg og Tia Hansen lave om på. De har derfor etableret en efter- og videreuddannelse, som præsenterer den nyeste forskning og erfaringer på området. Hensigten er at kvalificere praksis.

– Handlerens rolle er overset, dvs. indflydelsen fra ridelæreren eller hundeføreren for enden af snoren. I bedste fald screenes hunden eller hesten for egnethed, før den inddrages, men handlerens viden og adfærd er endnu vigtigere. Praktikerne har brug for professionel viden om menneske-dyr-relationer for at kunne praktisere kompetent, siger Chalotte Glintborg.

Uddannelsesforløbet, der er rettet mod social- og sundhedsprofessionelle som fx psykologer, pædagoger, fysio- og ergoterapeuter, sygeplejersker, veterinærpsykiatere eller dyrlæger, præsenterer den nyeste forskningsbaserede viden om såvel potentialer som udfordringer ved at inddrage dyr i forbindelse med menneskers sundhed, læring eller trivsel. Deltagerne bliver præsenteret for definitioner på god praksis, som er vedtaget i den internationale sammenslutning for menneske-dyr interaktion, og for en række "best practice" eksempler. Andre væsentlige elementer i uddannelsen er menneskers og dyrs velfærd og professionel etik. ■

Du kan læse mere om uddannelsen her:
www.aau.dk/uddannelser/efteruddannelse/heltid-paa-deltid/dyreassisteret-terapi/